

RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2651 Rétság, Rákóczi út 20. Telefon: 35/550-100

www.retsag.hu Email: hivatal@retsag.hu

Előterjesztést készítette: Fodor Rita Mária, Jánosik Gabriella

Előterjesztő: Hegedűs Ferenc polgármester

Szociális Szolgáltatási Koncepció elfogadása

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2017. április 28-i ülésére

Tárgyalja	Ülés	Szavazás
☐ Szociális bizottság	☒ Nyílt	☒ Nyílt szavazás
☒ Pénzügyi és Városüzemeltetési Bizottság	☐ Zárt	☐ Titkos szavazás
☐ Közbeszerzési Bizottság		☐ Egyszerű többség
☒ Képviselő-testület		☒ Minősített többség

1. A tárgyalandó témakör tárgyilagos és tényszerű bemutatása

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat feladata a szociális szolgáltatástervezési koncepció elkészítése. Az Szt. meghatározza azokat a tartalmi elemeket, amelyeket a koncepciónak különösen tartalmaznia kell. Ezek a következők: a lakosságszám alakulása, a korösszetétel, a szolgáltatások iránti igények, az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az esetleges együttműködés keretei, az egyes ellátotti csoportok sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségessége, a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúrája, legfontosabb jellemzői, a szolgáltatások iránti igények alakulása, a várakozók száma, korösszetétele, legfontosabb szociális jellemzői, a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányai

Rétság Város ezidáig még Szociális Szolgáltatási Koncepcióval nem rendelkezett, ezt az Állami Számvevőszék is kifogásolta. Az intézkedési tervben a Képviselő-testület április havi ülésére vállaltuk az anyag elkészítését és jóváhagyásra történő benyújtását.

Kérem a Tisztelt Testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni szíveskedjen.

Rétság, 2017. április 18.

Hegedűs Ferenc
polgármester

2. **Előzmények, különösen a témában hozott korábbi testületi döntések, azok végrehajtása:**

1.) pontban bemutatva

3. **Jogszabályi háttér:**

Tárgyalandó témakör bemutatása című 1.) pontban bemutatva.

4. **Határozati javaslat:**

„A” változat

**RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
/2017.(IV.28.) KT. HATÁROZATA**

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Szociális Szolgáltatási Konceptió elfogadásáról készített előterjesztést.

A Képviselő-testület a határozat mellékletét képező, Rétság Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója dokumentációt elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Hegedűs Ferenc polgármester

„B” változat

**RÉTSÁG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
/2017.(IV.28.) KT. HATÁROZATA**

Rétság Város Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a Szociális Szolgáltatási Konceptió elfogadásáról készített előterjesztést.

A Képviselő-testület az előkészített dokumentációt átdolgozásra visszaadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Hegedűs Ferenc polgármester

Záradék:

Az előterjesztés jogszabálysértést nem tartalmaz

Dr. Varga Tibor
jegyző

Rétság Város Önkormányzata

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója

Rétság

2017.

Tartalom

1. **Jogszabályi háttér, szervezeti, társadalmi, gazdasági változások**
2. **Demográfiai helyzet**
3. **Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról**
 - 3.1. A szociális ellátási struktúra változása 2003-2017. években a szociális törvény tükrében
 - 3.2. Az Önkormányzati szociális szolgáltatási struktúra
 - 3.3. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete
 - 3.4. Az egyes szociális szolgáltatások iránti igények alakulása
 - 3.5. A hiányzó szociális szolgáltatások biztosításának lehetősége
4. **A szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az együttműködés keretei**
 - 4.1. A 2004-2017. évben végrehajtott fejlesztések változások
 - 4.2. A szociális szolgáltatások működtetési, fejlesztési feladatai, együttműködés keretei, lehetőségei
 - 4.3. A szociális szolgáltatások finanszírozása
5. **Összegzés**
6. **Nógrád Megye területén működő szociális szolgáltatási rendszer**

1. Jogszabályi háttér

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Szociális törvény) 92.§ (3) bekezdése rögzíti az Önkormányzat kötelezettségét a szociális szolgáltatástervezési koncepció készítésére, illetve felülvizsgálatára az alábbiak szerint „A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen... élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatás tervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát az önkormányzat, illetve a társulás két évente felülvizsgálja és aktualizálja”.

A Szociális törvény szerint a koncepció tartalmazza különösen

- lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

2012. január 1-től a megyei jogú város koncepciójának a fentiekén túl tartalmaznia kell különösen -

- a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúráját, legfontosabb jellemzőit,
- a szolgáltatások iránti igények alakulását, a várakozók számát, korösszetételét, legfontosabb szociális jellemzőit,
- a szolgáltatások iránt jelentkező szükségletek alapján az intézményrendszer korszerűsítésének irányait.

A 2017. évi szociális szolgáltatás tervezési koncepciót megelőzően fontosnak tartjuk, hogy bemutassuk az elmúlt két évben a jogi környezetben, a szervezeti keretekben és a társadalmi, gazdasági körülményekben bekövetkezett lényeges változásokat.

Jogi környezet változásai

A 2003. óta eltelt 14 évben a szociális törvény a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat szabályozó fejezete több alkalommal módosult.

Változtak az ellátási formák, a szolgáltatások köre, elnevezésük, tartalmuk, igénybevételük feltételrendszere, továbbá többször módosult a személyes gondoskodás megszervezésére kötelezettek köre is.

Változott továbbá a finanszírozási rendszer is, egyes szolgáltatások működtetéséhez csak pályázat keretében van lehetőség az állami támogatás igénylésére. 2013. évben újabb változások történtek. Sor került az önkormányzati törvény keretében az állami és önkormányzati feladatok újra szabályozására, a szociális ellátások területén az ellátási

kötelezettség és a szabályozórendszer változására, valamint a finanszírozási rendszer átalakítására is.

Fontos megemlíteni, hiszen nagy szakmai átalakítással jár 2016. évtől a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás „összeolvasztása” család-és gyermekjóléti szolgálattá, ezzel együtt a feladat ellátásának kizárólag a közös önkormányzati hivatalokhoz történő rendelése.

Ugyancsak 2016. évtől valósult meg gyermekjóléti központok átalakítása család-és gyermekjóléti központtá, melynek ellátási területe a rétsági járás 25 települése.

Míndezek a változások jelentős mértékben befolyásolják a szociális ellátórendszer egészét. A változásokból következő új ellátási struktúrát, valamint az ehhez kapcsolódóan a megszűnt kötelezettségeket, illetve új feladatokat a koncepcióban részletesen bemutatjuk, illetve elemezzük.

Szervezeti változások

Az önkormányzat a szociális alapellátások körében biztosítja az étkeztetést.

Rétság Város Önkormányzata pénzbeli és természetbeni ellátásokon túl, a személyes gondoskodás keretében a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja.

A családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást a nagyorosi székhelyű Nyugat - Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el.

A gyermekek napközbeni ellátása keretében a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetést kell megszervezni, azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói, a munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A szünidei étkezés szintén biztosított városunkban.

Rétság településen ezt az alapellátást az óvodában és az iskolai napközi otthonban, illetve az általános iskolai menzai ellátás keretében lehet igénybe venni.

A szociális szolgáltatások biztosítása az intézmény különböző szervezeti egységei közreműködésével történik.

A Nyugat - Nógrád Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat illetékessége, működési területe jelenleg:

- a) Rétság területén: a szociális alapellátási feladatok körébe tartozó családsegítés, valamint a gyermekjóléti alapellátási feladatok körébe tartozó gyermekjóléti ellátás, helyettes szülői ellátás feladatok.

A szociális törvény rendelkezései alapján 2011-ig a szociális feladatok címzettjei a települési önkormányzatok és a megyei önkormányzatok voltak. 2012-től a megyei önkormányzatok szociális feladatait ellátó intézmények állami fenntartás és irányítás alá kerültek a hatékonyabb, költségtakarékosabb működtetés, a szervezeti struktúra átláthatóbbá, egységesebbé tétele érdekében. Ezen intézmények vagyonkezelői, fenntartói feladatait Nógrád Megyét érintően a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Nógrád Megyei Kirendeltsége látja el. A megyei önkormányzatok szociális szolgáltatástervezési koncepció alkotási kötelezettsége megszűnt, helyette részben a megyei jogú városok feladata lett a megye területén működő szolgáltatási rendszer struktúrájának bemutatása.

Társadalmi, gazdasági változások

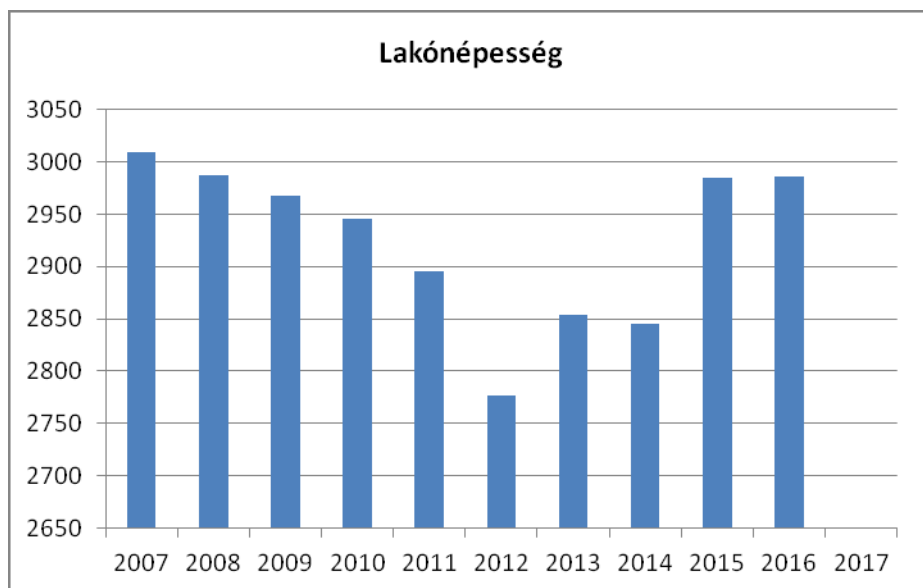
A szociális ellátórendszer számára továbbra is kihívást jelent a lakónépesség idősödése, a családok jövedelmének csökkenése, a munkanélküliség, és a lakhatás bizonytalanságának

veszélye. A pénzbeli és természetbeni ellátások iránti növekvő igények mellett a szociális szolgáltatások további erősítése is szükséges, hiszen jól ismert tény, hogy számos pénzben nyújtott ellátás hasznosulásának hatékonyságát jelentősen növeli, ha társul hozzá megfelelő segítséget nyújtó személyes szolgáltatás (pl. adósságkezelési szolgáltatás). További tapasztalati tény, hogy a családok anyagi jellegű nehézségei sajnálatos módon pszichés jellegű, vagy szenvedélybetegséget hozó helyzeteket is generálnak. A felgyorsult életvitel, a problémákkal terhelt környezeti hatások okozta pszichés terhelés a speciálisabb igényt kielégítő pszichiátriai és szenvedélybeteg ellátását segítő közösségi, nappali és bentlakásos ellátások iránti igények növekedésével járnak együtt.

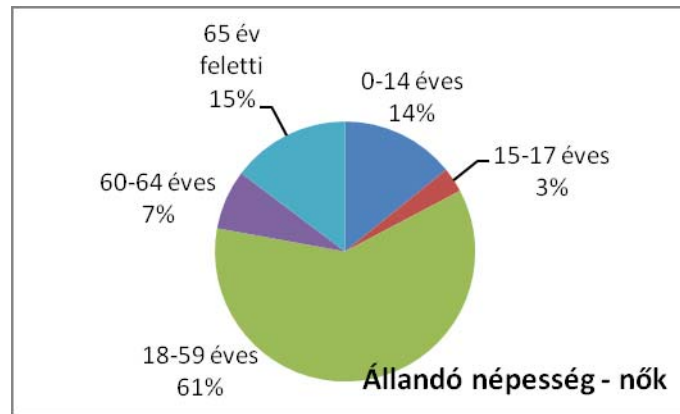
2. Demográfiai helyzet

A városi népesség-nyilvántartás adatai szerint Rétság város állandó népességének száma csökkenő tendenciát mutat, ezen belül az időskorúak száma növekszik, a 18 év alattiak aránya csökken, a népesség elöregedése figyelhető meg. Biztató a népességszám 2015-2016. évi pozitív változása.

A lakónépesség alakulását mutatja az alábbi ábra 2007. és 2016. között:

A város lakossága nők megoszlása szerint azt mutatja, hogy legnagyobb arányban a 18-59 korú nők vannak, a 15-17 évesek pedig a legkevesebben.

Ugyanezt a megállapítást a férfiak számának figyelembe vételével is meg lehet tenni, a 18-59 korú férfiak vannak a legnagyobb arányban, a 15-17 évesek pedig a legkisebb számban.

Rétság lakónépessége 2007. és 2016. között 23 fővel csökkent. Ugyanakkor a lakosságon belül a 60 éven felüliek számának növekedése mellett 0-17 éves korosztály számának a csökkenése figyelhető meg.

A lakosság életkori megoszlása a jelenlegi helyzet bemutatásán túl alkalmas arra, hogy a jövőbeni állapotokra vonatkozóan is következtetéseket vonjunk le. Az adatok alapján jól látható, hogy a 29-55 közötti aktív korosztály mellett a 60 év feletti korosztályba tartozók száma emelkedik ki, ami azt jelenti, hogy a következő években, évtizedben - e korosztályba tartozók idősödésével - jelentősen nő azok száma, akik jellemzően az idősek részére nyújtott ellátások (*étkeztetés, házi segítségnyújtás*) iránti igénnyel jelentkezhetnek.

Összességében elmondható, hogy szoros összefüggés mutatható ki a demográfiai változások és a szociális szolgáltatási igények alakulása között. Az idősödő lakónépesség saját környezetében történő segítése mind nagyobb terhet ró az alapellátást biztosító szolgáltatókra, illetve az ezeket kötelezően működtető fenntartókra.

Rétság városban állandó lakosságának életkor szerinti megoszlásából a 0 – 17 évesek száma 2016. december 31-én 484 fő, 16,2 %.

3. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete, ütemterv a szolgáltatások biztosításáról

3.1. A szociális ellátási struktúra változása 2003-2017. években a szociális törvény tükrében

A 2003. évi és az aktuális 2017. évi ellátási struktúra összehasonlítását az alábbi táblázatban mutatjuk be a kötelező és az önként vállalt feladatok változásainak feltűntetésével:

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK STRUKTÚRÁJA 2003-BAN	SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK STRUKTÚRÁJA 2017-BEN
SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÁSOK	SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK
<ul style="list-style-type: none"> • étkeztetés (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • étkeztetés (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • házi segítségnyújtás (ennek része volt a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is) (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • házi segítségnyújtás (kötelező) • jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
<ul style="list-style-type: none"> • családsegítés (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • családsegítés (kötelező)
közösségi ellátások <ul style="list-style-type: none"> • közösségi pszichiátriai ellátás (kötelező) 	közösségi ellátások <ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek közösségi ellátása (önként vállalt 2009-től)
<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek közösségi ellátása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek közösségi ellátása (önként vállalt 2009-től)
<ul style="list-style-type: none"> • támogató szolgáltatás (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • támogató szolgáltatás (önként vállalt feladat 2009-től)
<ul style="list-style-type: none"> • utcai szociális munka (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • utcai szociális munka (kötelező)
SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK	
<ul style="list-style-type: none"> • idősek nappali ellátása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • idősek nappali ellátása (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • fogyatékosok nappali ellátása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • fogyatékosok nappali ellátása (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek nappali ellátása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek nappali ellátása (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek nappali ellátása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek nappali ellátása (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • nappali melegedő (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • nappali melegedő (kötelező)

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK	
ápolást, gondozást nyújtó intézmény: <ul style="list-style-type: none"> • idősek otthona (kötelező) 	ápolást, gondozást nyújtó intézmény: <ul style="list-style-type: none"> • idősek otthona (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek otthona (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek otthona (állami feladat 2012-től)
<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek otthona (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek otthona (állami feladat 2012-től)
<ul style="list-style-type: none"> • hajléktalanok otthona (megyei önkormányzati feladat volt) 	<ul style="list-style-type: none"> • hajléktalanok otthona (lakossági szükséglet esetén kötelező 2013-tól)
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: <ul style="list-style-type: none"> • időskorúak gondozóháza (kötelező) 	átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: <ul style="list-style-type: none"> • időskorúak gondozóháza (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • fogyatékos személyek gondozóháza (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • fogyatékos személyek gondozóháza (állami feladat 2012-től)
<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek átmeneti otthona (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • pszichiátriai betegek átmeneti otthona (állami feladat 2012-től)
<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek átmeneti otthona (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • szenvedélybetegek átmeneti otthona (állami feladat 2012-től)
<ul style="list-style-type: none"> • éjjeli menedékhely (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • éjjeli menedékhely (kötelező)
<ul style="list-style-type: none"> • hajléktalan személyek átmeneti szállása (kötelező) 	<ul style="list-style-type: none"> • hajléktalan személyek átmeneti szállása (kötelező)
rehabilitációs intézmények <ul style="list-style-type: none"> • hajléktalan személyek rehabilitációs ellátása (megyei önkormányzati feladat volt) 	rehabilitációs intézmények <ul style="list-style-type: none"> • hajléktalan személyek rehabilitációs ellátása (lakossági szükséglet esetén az önkormányzat részére kötelező 2013-tól)

3.2. Az Önkormányzati, illetve Társulási szociális szolgáltatási struktúra

A jelenlegi ellátási struktúrát az alábbiakban mutatjuk be:

Szociális szolgáltatók és intézmények

Nógrád megyében az alábbi állami fenntartású szociális intézmények találhatóak és érhetők el:

Fenntartó	Intézményi székhely	Intézményi telephely	Nyújtott szolgáltatás
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	Reménysugár Otthon (2660 Balassagyarmat, Szontagh Pál út 44.)		fogyatékos személyek otthona
	Reménysugár Otthon (2660 Balassagyarmat, Szontagh Pál út 44.)	Reménysugár Otthon Lakóotthona (2660 Balassagyarmat, Szontagh Pál út 44.)	fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	Ezüstfenyő Idősek Otthona (3078 Bátonyterenye, Makarenkó út 24.)		idősek otthona
	Ezüstfenyő Idősek Otthona (3078 Bátonyterenye, Makarenkó út 24.)	Ezüstfenyő Idősek Otthona Mizserfai Telephelye (3147 Mizserfa, Május 1. út 82.)	idősek otthona
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	Dr. Göllesz Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon (2643 Diósjenő, Kastély)		fogyatékos személyek otthonafogyatékos személyek rehabilitációs intézménye
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	HARMÓNIA Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon (2687 Bercel, Petőfi út 2.)		fogyatékos személyek otthona
	HARMÓNIA Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon (2687 Bercel, Petőfi út 2.)	HARMÓNIA Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon telephelye (2687 Bercel, Kenderváros út 23.)	fogyatékos személyek otthona, fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, fogyatékos személyek ápoló- gondozó célú lakóotthona
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	"Baglyaskó" Idősek Otthona (3102 Salgótarján, Petőfi út 92- 94.)		idősek otthona Időskorúak gondozóháza

	"Baglyaskő" Idősek Otthona (3102 Salgótarján, Petőfi út 92-94.)	Baglyaskő Idősek Otthona telephelye (3100 Salgótarján, Füleki út 52.)	idősek otthona
Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ (3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.)	"Ipolypart" Ápoló-Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet (3188 Ludányhalászi, Rákóczi út 71-73.)		fogyatékos személyek otthona, pszichiátria betegek otthona, szenvedélybetegek otthona
	"Ipolypart" Ápoló-Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet (3188 Ludányhalászi, Rákóczi út 71-73.)	"Ipolypart" Ápoló-Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet Lakóotthona (3188 Ludányhalászi, Kossuth út 17.)	pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona
	"Ipolypart" Ápoló-Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet (3188 Ludányhalászi, Rákóczi út 71-73.)	"Ipolypart" Ápoló-Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet Lakóotthona (3188 Ludányhalászi, Kossuth út 15.)	pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona
Balassagyarmat Város Önkormányzata (2660 Balassagyarmat, Rákóczi fejedelem út 12.)	Szent Erzsébet Idősek Otthona (2660 Balassagyarmat, Markusovszky út 1.)		Étkeztetés, idősek klubja, idősek otthona, fogyatékos személyek otthona, i dőskorúak gondozóháza és fogyatékos személyek gondozóháza
Nógrádmegyer Község Önkormányzata (3132 Nógrádmegyer, Petőfi út 79.)	Virágsziget Szociális Központ (3132 Nógrádmegyer, Petőfi út 139.)		Étkeztetés, idősek klubja, idősek otthona
Romhány Község Önkormányzata (2654 Romhány, Kossuth Lajos út 63.)	Szociális Szolgáltató Központ (2654 Romhány, Zrínyi út 2.)		Étkeztetés, házi segítségnyújtás, idősek klubja, idősokorúak gondozóháza
Pásztói Kistérség Többcélú Társulása (3060 Pásztó, Kölcsey Ferenc út 35.)	Területi Gondozási Központ (3060 Pásztó, Sport út 4-6.)		falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősokorúak gondozóháza, idősek otthona
Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata (3100 Salgótarján, Múzeum tér 1.)	Salgótarján Megyei Jogú Város Egészségügyi Szociális Központ (3100 Salgótarján, Füleki út 41.)	Női Átmeneti Szálló (3100 Salgótarján, Hősök út 35.)	étkeztetés (népkonyha) hajléktalan személyek átmeneti szállása
	Salgótarján Megyei Jogú Város Egészségügyi Szociális Központ (3100 Salgótarján, Füleki út 41.)	Férfi Átmeneti Szálló (3100 Salgótarján, Acálgári út 61.)	hajléktalan személyek átmeneti szállása
	Salgótarján Megyei Jogú Város Egészségügyi Szociális Központ (3100 Salgótarján, Füleki út 41.)	Félsziget Napközi- és Lakóotthon (3100 Salgótarján, Forgách A. út 88.)	fogyatékos személyek nappali ellátása, fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona

Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása (3100 Salgótarján, Múzeum tér 1.)	Kistérségi Szociális és Gyermekjólátó Szolgáltató Központ (3100 Salgótarján, Füleki út 41.)	Kistérségi Szociális és Gyermekjólátó Szolgáltató Központ Idősek Otthona (3121 Cered, Rákóczi út 30.)	idősek otthona
---	---	---	----------------

3.3. Az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzete

Az Önkormányzat által 2017-ben biztosított szociális szolgáltatások

A következő táblázatban az Önkormányzat számára kötelező és önként vállalt feladatok körét, kapacitását, az ellátást nyújtó intézményeket, szervezeteket, mutatjuk be.

KÖTELEZŐEN ELLÁTANDÓ SZOLGÁLTATÁSOK		
SZOCIÁLIS ELLÁTÁSOK	KAPACITÁSOK ELLÁTOTTAK (2017. ÉVI ADATOK), HIÁNYZÓ IGÉNY	ELLÁTÁST NYÚJTÓK
SZOCIÁLIS ALAPSZOLGÁLTATÁSOK		
• étkeztetés	37 fő/nap	Városi Önkormányzat
• házi segítségnyújtás	18 ellátott	Nagyoroszi Közös Szociális Szolgáltató Társulás
• családsegítés	45-88 fő/év	Nyugat-Nógrád Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK		
átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények: • időskorúak gondozóháza		Jelenleg lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését
ápolást, gondozást nyújtó intézmény: • idősek otthona		Jelenleg lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését

3.4. Az egyes szociális szolgáltatások iránti igények alakulása

Alapellátások

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségeik, szenvedélybetegségeik, vagy hajléktalanságuk miatt.

Az étkeztetést, mint kötelező önkormányzati feladatot látja el Rétságon az Önkormányzat 2015. szeptember 1-től az EBM TRADE Kft. látja el vállalkozási formában, előzetesen kötött szerződés alapján.

Az étkeztetés a lakosság szükségleteinek megfelelően munkanapokon, illetve igény szerint munkaszüneti és ünnepnapokon az egyszeri meleg étel biztosításával történik.

Az étkeztetés helyben fogyasztással, az étel elvitelével és lakásra szállítással biztosított.

Étkeztetésre várakozót nem tartanak nyilván, intézmény minden felmerülő igényt ki tud elégíteni. A szociális étkezésre vonatkozó, évről- évre változó igényt is. Az igénybevétel 2010-ig emelkedő, majd hullámszó tendenciát mutat, a növekvő igény oka a viszonylag elfogadható mértékű térítési díj, a csökkenésnél a változó igények hozhatók fel okként. Rétságán 37 fő igényelte az étkeztetést 2017. évben.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a rászoruló személy részére saját lakókörnyezetében történik az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges segítségnyújtás, melyek között szerepel az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzése, az önálló életvitel megtartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködés, valamint a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtás.

A házi segítségnyújtás kötelező önkormányzati feladat, igénybevételének 2008. évtől feltétel a gondozási szükséglet vizsgálata. Az ellátást a településen 2016. évtől kezdődően a Nagyoroszi Közös Szociális Szolgáltató Társulás biztosítja.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A családsegítés tevékenységének a szükséges mértékig ki kell terjedni az igénybevevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

A családsegítés kötelező önkormányzati feladat, amelyet a Nyugat-Nógrád Családsegítő és Gyermekjóléti Központ lát el.

Család- és Gyermekjóléti Központ

Járási Hivatal – Gyámügy

3.5. A hiányzó szociális szolgáltatások biztosításának lehetőségei

Pszichiátriai betegek nappali ellátása

Jelenleg a lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését.

Időskorúak gondozóháza

Jelenleg befektető kíván Rétságán idősek gondozóházát és egészségügyi oktatási centrumot létrehozni. A Képviselő-testület az épület biztosítását vállalta. A jelentős összegű beruházás miatt a befektető az állami támogatás lehetőségét keresi.

Hajléktalanok otthona

Jelenleg a lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését.

Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye

Jelenleg a lakossági szükségletek nem indokolják a szolgáltatás működtetését.

4. A szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatai, az együttműködés keretei

4.1. A szociális szolgáltatások területén 2004-2017. évben végrehajtott jelentős fejlesztések, változások nem voltak szükségesekek. Feladatink nem indokolták a fejlesztéseket.

4.2. A szolgáltatások működtetési, fejlesztési feladatai

Fejlesztési prioritások

Az önkormányzati és szociális törvényi szabályozás, valamint a finanszírozási rendszer változása továbbra is nehezen tervezhetővé teszik a szociális szolgáltatásokat.

- ▶ A demográfiai tendenciának megfelelően alakított ellátórendszer működtetése.
- ▶ Az intézmények, szolgáltatások kapacitásának figyelemmel kísérése, a szükségletekhez alkalmazkodó szakmai program kidolgozása.
- ▶ Az ágazatok közötti együttműködés formáinak fenntartása, bővítése.
- ▶ A hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltakkal (2016. évben felülvizsgálva) összhangban.
- ▶ Az egyes szolgáltatásokhoz előírt szakmai létszám teljes körű biztosításának megvalósítása.
- ▶ A lakossági tájékoztatás érdekében az intézmény internetes honlapjának létrehozása, folyamatos aktualizálása.

4.3. A szolgáltatások finanszírozása

A szociális szolgáltatások működtetéseinek forrásai:

- a mindenkori költségvetési törvényben meghatározott központi támogatás, feladat finanszírozás
- a Társulás keretében ellátott szolgáltatások kiegészítő támogatása,
- térítési díj bevételek,
- a fenntartói hozzájárulás,

Az elmúlt években a normatívák szinten tartásával lehetett számolni. A támogatási struktúra változott, a forrásokhoz való hozzájutás és az elszámolás szabályai szigorodtak. Rétság Város Önkormányzata a szociális feladatokra központi támogatást a magas adóerőképesség miatt az alábbi feladatokra kap:

- Család- és Gyermekjóléti Központ működtetése,
- szociális étkeztetés,
- gyermekétkeztetés,
- szociális ágazatban dolgozók bérkompenzációja.

Pályázati forrás nyérése esetén:

- szociális tűzifa.

Igénylés alapján:

- gyermekvédelmi ellátások

A *hiányzó ellátások* biztosításának feltétele a szükséges pénzügyi forrás megléte. Látható azonban, hogy az egyes hiányzó ellátások létrehozásakor milyen magas bekerülési, illetve működtetési költséggel kell számolni. Idősek gondozóháza tekintetében a Képviselő-testület elvi döntést hozott arról, hogy amennyiben vállalkozó megfelelő forrás biztosításával vállalja a volt laktanya legénységi épületének felújítását, a gondozóház működtetését, az önkormányzat az épületet térítésmentesen a rendelkezésére bocsátja.

5. Összegzés

A társadalmi-gazdasági folyamatok, demográfiai tendenciák, munkanélküliség, a létbizonytalanság, illetve az ebből eredő devianciák következtében egyre többen igénylik a gondoskodás, a támogatás valamilyen formáját.

A szociális intézmények, illetve szolgáltatások elfogadott szakmai program alapján működnek. A Társulásban résztvevő önkormányzatok biztosítják a működéshez szükséges szabályozási, személyi, tárgyi és egyéb feltételeket.

A szociális ellátórendszer hatékony segítséget nyújt mindazon rászoruló részére, akik bármilyen okból (egészségügyi probléma, fogyatékoság, szenvedély, pszichiátriai betegség, munkanélküliség, családi, anyagi problémák, munkanélküliség, stb.) erre rászorulnak.

A szolgáltatástervezési koncepció elfogadásakor megfogalmazzuk azokat az alapelveket, illetve koncepcionális célokat, amelyek mentén alakítani kívánjuk a város szociális ellátórendszerét:

- 1./ A város lakóinak igényeihez, illetve szociális szükségleteihez igazodó, a jogszabályokban előírt ellátórendszer kialakítása.
- 2./ A szociális alapellátások, ezen belül a közösségi és nappali ellátást nyújtó szolgáltatási formák erősítése, lehetőleg teljes körű biztosításuk, mivel ezen ellátási formák működtetése teszi lehetővé, hogy minél több rászoruló a saját otthonában,

megszokott környezetében kapja meg a szükséges segítséget, továbbá humánusabb és lényegesen olcsóbb a működtetésük, mint a bentlakásos ellátásoké.

- 3./ Az egyes ellátási formák esetében a jogszabályban előírt (a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet) szakmai létszámok biztosítása.
- 4./ A hiányzó ellátások esetében keressük a lehetőségét a szolgáltatás nyújtását vállalni tudó és szakmai szempontból is megfelelő egyházi és civil szolgáltatóval a feladat ellátásának átadására, átvállalására.

6. Nógrád Megye területén működő szociális szolgáltatási rendszer

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Nógrád Megyei Kirendeltségéhez tartozó szociális szakellátást nyújtó intézmények

A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény 2. § (1) alapján a korábban megyei önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények 2012. január 1-jén **állami tulajdonba** kerültek. Az átvett intézmények tekintetében a Kormány által intézményfenntartásra és az átvett vagyon tekintetében vagyonekezelői jogok gyakorlására kijelölt szerv a megyei intézményfenntartó központ, esetünkben ezen szerv a **Nógrád Megyei Intézményfenntartó Központ volt**. A megyei fenntartó törvényben foglalt – többek között szociális vonatkozású - ellátási kötelezettségét továbbra is az általa fenntartott intézményrendszeren keresztül biztosította a 2012. évben.

A Megyei Intézményfenntartó Központok 2013. április 1-jével **beolvadtak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság intézményébe** és annak kirendeltségeiként működnek tovább. A Főigazgatóság kirendeltségei látják el a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (továbbiakban: Szt.) 92/B.§ (1) bekezdés b)-h) pontjában meghatározott fenntartói feladatokat.

Az intézményrendszer korszerűsítésének általános irányai

Stratégiai célok

- A szociális védelmi rendszer működésének biztosítása, fejlesztése, minőségi színvonalának emelése, a szakemberek és az ellátottak közreműködésével.
- A szegénység mélyülésének, szélsőséges formáinak megjelenésének megelőzése a társadalom-, gazdaság- és a szociálpolitika eszközrendszerével, a társadalmilag elfogadott mértékben és formákkal.
- A társadalmi kirekesztés megelőzése minden célcsoport vonatkozásában.
- Az egyéneket és családokat középpontba állító, társadalmi befogadást segítő, elérhető és támogató jellegű, tervezett szociális szolgáltatási struktúra kialakítása, hatékonyan működő ellátórendszerrel az egészségi állapot javítása mellett, lehetőség szerint az egészségügyi ellátórendszerrel együttműködve.

A bentlakásos intézmények fejlesztési célkitűzései

- A működési engedélyben rögzített feltételek teljesítése.
- A fenntarthatóságot figyelembe vevő férőhely-struktúra kialakítása.
- Az intézmények által biztosított szociális szolgáltatások színvonalának folyamatos fejlesztése.
- Szektor semleges partneri megállapodások, együttműködések megkötése, konzorciumok alakítása a szolgáltatások nyújtására és közös pályázatok megfogalmazására.
- A szakdolgozói létszám és a szakképzettségi arány tekintetében a jogszabályi előírásoknak megfelelő és szükségletalapú feltételek biztosítása.
- A szociális feladatok ellátására alkalmatlan intézmények kiváltása, új intézmények építése.
- Intézményi zsúfoltság csökkentése.
- Támogatott lakhatás feltételeinek megteremtése.
- Akadálymentesítés teljes körű megvalósítása.
- A személyre szabott gondozás, egyéni fejlesztés teljes körű alkalmazása.

Rétság, 2017. április